

ninger være nogen Forskjellighed, det indrømmer jeg. De forskjellige Strømninger og Stemninger gjøre sig maaskee noget stærkere gjældende indenfor Theologiens Omraade end i de andre Videnskaber, skjøndt dog heller ikke disse ere uden Bevægelse og uden Bidnesbyrd derom. Men man glemme dog ikke, at enten tager man her en Beslutning, der fører meget videre, end man tænker paa — og det bør da fremhæves, at det ikke er rigtigt at tage en Beslutning om det theologiske Facultet, som indirecte kommer til at gjælde ogsaa for de andre Faculteter —, eller ogsaa gjør man Noget, som maa overveies endnu meget alvorligere. Vedtager man nemlig alene en reent udenfor Universitetet staaende Examenscommission for Theologer, medens andre Examinere forblive ved Universitetet, saa har man derved foretaget et meget vigtigt Skridt, hvis Betydning man maaskee ikke har overveiet: man har derved nærmet sig til den katholske Stilling. Det hører netop med til Protestantismens Væsen, at man i Kirken har holdt paa Videnskaben, og at man derfor har ladet den præstelige Dannelse gaae igjennem et Universitets Facultet og knyttet den dertil, medens det er karakteristisk for den katholske Ordning, at der vel gives katholsk-theologiske Faculteter, men at Dannelsen af den store Mængde af katholske Geistlige dog skeer i de bispepædagogiske Seminarier, og at deres Prøvelse skeer gjennem Biskopperne. Hensynet hertil fører netop til, at, hvis man vil have en særlig Examenscommission, saa maa man ialtfald kun tænke paa en combineret Commission, og det combineret i en bestemt Form. Det er ikke nok, at den ærede Minister maaskee vil sige: „ja, jeg kan mulig lade mig bevæge til at optage een eller to Professorer i Commissionen.“ Jeg tigger ikke her for Professorerne — lad dem, hvis man vil det, blive udenfor —, men jeg paaastaar, at vi med Hensyn til selve Institutionen maae have Bished for, hvoreledes Sammensætningen bliver, og at Facultetet ikke luffes heelt ude. Jeg kommer dernæst til Spørgsmaalet om Friheden, som skulde vindes gjennem Examenscommissionen. Friheden! Ja, hvis man sammensætter en Examenscommission godt, særdeles

godt, saa godt, som jeg er bange for, at vi ikke have Midler til at sammensætte den, saa skaber man derved en vis Frihed. Men gjør man det ikke, saa bereder man kun ved Examenscommissionen den haardeste, den strengeste og den raaste Form af Evang., som kan beredes. Dette er det virkelige Forhold. Professorerne kunne være eenfaldige, de kunne være fastgroede i deres Forestillinger — det vil jeg indrømme —, men det kunne Præster, som ikke ere Professorer, ogsaa være, det kunne Alle være. Men jeg maa dog fremhæve, at der er langt større Formodning for nogen Aandsbevægelse hos Professorerne, der til en vis Grad maa følge med Litteraturen, hvis han da ikke hver Dag vil gjøre sig latterlig, end der er for en saadan Bevægelse hos den praktiske Geistlige, selv hos den meget dygtige. Den praktiske Geistlige har den Opgave, efter at have uddannet sin Individualitet, da med dennes bestemte Præg og med al Charakterens Energi at virke i en, mulig eenfaldig, men dog dygtig Retning. Men dette er ikke Universitetslærerens Rald som saadan. Han skal tværtimod ved Siden af sin egen Anskuelse kjende Andres og føre sine Tilhørere til at kjende noget Andet end det almindelig Antagne. Fleertallet af Professorer lader sig maaskee ofte bedaare af fremmede Meninger, de omtale maaskee altså for meget Meninger, der ikke ere deres egne, give Andres Meninger i Skoffetal og lægge Vægt paa at gjøre dette. Dette er ganske vist forkeert, men det er ikke derfor mindre rigtigt, at en Professor ikke bør blive staaende ved at foredrage sine egne Meninger, og den dygtige Professor gjør det aldrig. — Man tage nu altså et vist Antal Mænd og dannede deraf en Examenscommission. Hvis man vælger dem Alle i eet og samme Dieblik, saa vil det for det Første være temmelig naturligt, at samtlige de valgte Medlemmer faae en Farve, hvad der ikke er rigtigt. Men lad Spørgsmaalet om Farven blive aldeles borte. Lad os nøies med at spørge om den nødvendige Følge af en Sammensætning af Commissionen efter bedste Skjøn mellem blotte Geistlige. Man vil dog aldrig undgaae ved nogen som helst Examensindretning, at Examinatorenes